

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Autorka práce: PaedDr. Jana Hanuliaková, PhD.

Názov práce: Pregraduálna didaktická príprava budúcich učiteľov na prácu s pravidlami v edukačnom prostredí

Oponent: doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD.

Odbor habilitačného konania

a inauguračného konania: Odborová didaktika

Oponovaná habilitačná práca je zameraná na spracovanie pedagogicko-didaktickej problematiky. Spĺňa potrebu z pohľadu aktuálnosti najmä v komplexnosti tvorby, implementácie a dodržiavania pravidiel ako celospoločenského fenoménu, ktorý má samozrejme aj svoje konzekvencie v oblasti školskej edukácie.

Zo všeobecného hľadiska treba pozitívne ohodnotiť nielen výber témy habilitačnej práce, ale aj jej snahu vedecky prispieť k formulovaniu predmetu, metód a úloh edukačnej praxe v kontexte danej problematiky. Cieľom práce je z teoretického a empirického pohľadu spracovať problematiku pravidiel v škole, ako relevantný prvok tvorby a rozvíjania podmienok edukácie v prostredí školy a vytvoriť súbor návrhov možností didaktickej práce učiteľa s predmetnou problematikou v pedagogickej realite.

Pri komplexnom posúdení kritérií pre habilitačné konanie na DTI môžem konštatovať, že vo vzťahu k extenzívnym ukazovateľom vedecko výskumnej činnosti pre získanie vedecko-pedagogického titulu docent habilitantka nielen spĺňa predmetné kritériá, ale ich aj vo viacerých parametroch prekračuje. Na základe posudzovanej dokumentácie k habilitačnému konaniu ide o výsledok viacročných vedecko-výskumných aktivít habilitantky, ktoré potvrdzujú jej kvalitnú pedagogickú aj vedeckú úroveň.

Komentár k habilitačnej práci by som rozdelil na štruktúrne, vecné a komunikačno – formálne.

Štruktúrne pripomienky sa týkajú štruktúry práce, logického radenia jednotlivých kapitol, ich konzistentnosti, obsahu a nadväznosti. Z tohto hľadiska rád konštatujem, že habilitačná práca plne akceptuje normy kladené na tento typ prác. Habilitačná práca je štrukturovaná do štyroch nosných kapitol. Z toho prvé dve sú súčasťou teoretických analýz, tretia je súčasťou empirickej časti práce a vo štvrtej kapitole habilitantka prezentuje didakticko-metodické postupy pri práci učiteľa s pravidlami z hľadiska pregraduálnej prípravy.

Práca je dobre vyvážená čo do obsahu jednotlivých kapitol, habilitantka prezentuje veľmi dobrý prehľad základných doterajších poznatkov a ich kritické zhodnotenie. Veľmi oceňujem, že habilitantka vychádza zo širokej základne dostupných bibliografických zdrojov, ktoré sa k predmetnej problematike viažu.

Snáď jedna pripomienka:

- kapitola 2.2 Školské pravidlá v pedagogických disciplínach – sociológiu by sme nezaradili medzi pedagogické disciplíny.

Vecné komentáre a pripomienky sa týkajú predovšetkým odbornej a vedeckej úrovne práce. Môžem konštatovať, že poňatie celej problematiky, stanovenie vlastného prístupu a cieľových zameraní, ako i celý prístup spracovania práce možno pokladať za úspešný. Teoretické a metodologické východiská skúmania sú koncipované v takom zábere, aby vytvárali dostatočnú bázu k teoreticko-analytickému, k teoreticko-syntetickému, empirickému a aplikačnému skúmaniu danej problematiky.

Autorke k teoretickej časti práce kladiem dve otázky:

- Termíny etická a mravná výchova vnímate ako synonymum, resp. sú tam isté obsahové odlišnosti?
- Ako navodíť systém spravodlivosti (str.35) zo strany učiteľa, ak učiteľ berie do úvahy aj sociálne determinanty žiaka?

Z dostupných zdrojov môžeme konštatovať, že významné empirické zistenia predmetnej problematiky v podmienkach slovenskej proveniencie nie sú k dispozícii, preto považujem výskumný zámer habilitantky ako dôležitý a zmysluplný s konkrétnou praktickou implementáciou zistení do didaktickej prípravy študentov učiteľstva. Empirické skúmanie habilitantky bolo orientované na výskum pravidiel v školách. Jej cieľom bolo zistiť, ako hodnotia učitelia stredných škôl pravidlá v edukačnom prostredí. Zo získaných výsledkov habilitantka koncipuje odporúčania do pregraduálnej prípravy profesijnej zdatnosti učiteľa. Postavený a realizovaný výskumný projekt spĺňa kritériá a metodologický štandard.

Pri deskripcii výskumných metód autorka uvádza, že použila dotazník vlastnej konštrukcie – ako ste zabezpečili jeho validitu a reliabilitu?

Habilitantka na str. 114 cituje, že z dokumentov zaoberajúcich sa vzdelávacou politikou vyplýva zvýšená aktivita smerom k racionalizácii vzdelávacieho systému, a s tým súvisiacich snažení o viac praktickú, spoločensky orientovanú prípravu učiteľov. – súhlasíte s uvedeným výrokom? Na inom mieste uvádzate, že *...že vo vzdelávaní nemôže ísť len o scientistický prístup...* - má byť vzdelávanie „len“ praktické, pragmatické?

Formálno-komunikačné komentáre a pripomienky - pri hodnotení štruktúry práce konštatujem prehľadnosť, tiež vyjadrovaciu schopnosť autorky. Tvorba a štýl

napísania a spracovania habilitačnej práce je na kvalitnej úrovni. Jazyk je odborne fundovaný, a zrozumiteľný. Prejavila sa tu kreatívna invencia autorky, jej pevný vzťah s danou realitou, poznanie „prostredia“ skúmanej problematiky. Práca po formálnej stránke neobsahuje významné nedostatky.

Habilitantka preukázala rastúci význam danej témy, zrealizovala podrobnú analýzu najvýznamnejších informačných zdrojov dotýkajúcich sa danej problematiky a na základe kritického zhodnotenia doterajších poznatkov a empirických zistení pripravila súbor konkrétnych opatrení a odporúčaní pre edukačnú prax.

Záver

Habilitačnú prácu považujem za plne vyhovujúci a kvalitný podklad ako pre získanie vedecko-pedagogickej hodnosti docent, tak aj pre rozvoj diskutovanej problematiky a pre bezprostrednú realizáciu v praxi.

Habilitačná práca systematizuje teoretické poznatky a reflektuje realitu v oblasti praktickej prípravy učiteľov, na základe čoho autorka navrhuje mnohostranné inovované prístupy. Je komplexným teoreticko-didaktickým výstupom.

Môžem konštatovať, že habilitačná práca spĺňa po koncepcnej, obsahovej i formálnej stránke kritériá viažuce sa na daný typ prác a je kvalitným vkladom pre ďalší teoretický, empirický i aplikačný rozvoj predmetnej problematiky v konkrétnej pedagogickej praxi.

Preto prácu odporúčam a navrhujem udeliť titul docent v odbore habilitačného konania a inauguračného konania: Odborová didaktika.

V Ružomberku 9.6.2021

doc. PaedDr. Tomáš Jablonský, PhD.